

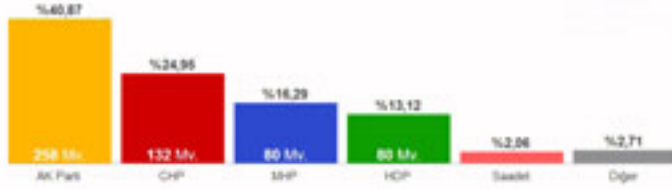
Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 26 SAYI: 144 Mayıs-Haziran 2015

Seçim ve İç Savaş

Seçimler ve Sayılar

Seçim Sonrası
“Senaryo”ları

Ey FED!
Sen Nelere Kadirsin!

Kadrolar

Hüseyin Cevahir

Sinan Cemgil, Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan
Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan

İbrahim Kaypakkaya

Leyla Doğan, Ağadede Sarıkaya

- Recep Tayyip Erdoğan'ın kendi otoriter ve totaliter iktidarını bırakmamak için sürdürdüğü iç savaş hazırlarının gölgesinde seçim sonuçlarını ele alan bir değerlendirme. **3** SEÇİM VE İÇ SAVAŞ
- 7 Haziran seçimlerinin sayısal sonuçları **7** SEÇİMLER VE SAYILAR
- 7 Haziran seçim sonuçlarıyla ortaya çıkan dört partili meclis "aritmetiği"nden çıkabilecek değişik koalisyon hükümeti "senaryoları" üzerine bir irdeleme. **12** SEÇİM SONRASI "SENARYO" LARI
- ABD Merkez Bankası'nın, yani FED'in faiz oranlarını artırma kararının arifesinde Türkiye ekonomisinin durumu ve ortaya çıkacak sonuçlara ilişkin bir inceleme. **20** EY FED! SEN NELERE KADİRSİN!
- "Doğru devrimci çizgi belirlendikten sonra, herşeyi, doğru çizginin kaderini, zafer ve yenilgiyi, kadrolar belirler." (Stalin) **22** KADROLAR
- 23** HÜSEYİN CEVAHİR
- Ve yanındakinin kanlı başının omzuna değince, ona sıra gelince sayısını saydı... Söz istemez Yaşlı göz istemez Çelenk melenk lazım değil Susun Sıra Neferi Uyusun... **24** SİNAN CEMGİL, KADİR MANGA, ALPASLAN ÖZDOĞAN, DENİZ GEZMİŞ, YUSUF ASLAN, HÜSEYİN İNAN
- 25** İBRAHİM KAYPAKKAYA
- 26** LEYLA DOĞAN AĞADEDE SARIKAYA

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU: Sezai Görür

Yazışma Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

<http://www.kurtuluscephesi.net>

<http://www.kurtuluscephesi.de>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

Seçim ve İç Savaş

“Bir kez daha yineleyelim: Recep Tayyip Erdoğan ve şürekasının yaptığı düzenlemeler ve bunlara bağlı (kanuni ya da kanun dışı) silahlı örgütlenmeler, doğrudan doğruya kendisine yönelik ‘darbe’ ya da ‘darbemsî’ şeylere karşı ‘silahla yanıt verme’ temelinde yapılan örgütlenmelerdir. Ancak bir çeşit ‘darbeye karşı önlem’ görüntüsünde alınan bu düzenlemeler, aynı zamanda doğrudan devlet iktidarına bir bütün olarak el koymak için, yani ‘darbe’ yapmak için gerekli yasal ve silahlı örgütlenmelerin sağlanmasını amaçlamaktadır. Bir yönüyle ‘savunucu’ görünen düzenlemeler, diğer yönüyle saldırganlığın önünü açmakta ve bunu ‘yasal’ hale getirmektedir.

Bu iç savaş hazırlığı ve tahkimatı karşısında düzen içi muhalefet partilerinin ya da ‘sol’ legalist örgütlenmelerin yapabilecekleri fazlaca bir şey yoktur. Yapabilecekleri (ki buna cüret edebilirlerse), parlamentoyu boykot etmekten bir adım öteye geçmez.

Asıl olan, Recep Tayyip Erdoğan ve şürekasının tüm devlet olanaklarını kullanarak ve bu kullanımını ‘yasal’ hale getirerek yürüttüğü iç savaşa yönelik silahlı örgütlenmesine karşı örgütlenmektir.

Böyle bir örgütlenme, hiç tartışmasız silahlı bir örgütlenme olmak durumundadır. Bu silahlı örgütlenme, bir yanılla iç savaşa karşı hazırlık ve mevzilenmeyi sağlarken, diğer yanılla bir bütün olarak siyasal iktidarın devrilmesini hedeflemek durumundadır. Daha açık ifadeyle, Recep Tayyip Erdoğan’ın iç savaş örgütlenmesine karşı savaş, kesinkes silahlı bir örgütlenmeyi gerektirir ve bu silahlı örgütlenmenin hedefi siyasal iktidarın ele geçirilmesi olmak durumundadır.” (*Kurtuluş Cephesi*, “İç Savaş Tahkimatı”, Sayı: 142, Ocak-Şubat 2015)

Seçimler, geniş halk kitlelerinde bir şeylerin değişebileceği beklenti ve umutlarının arttığı, bu yolla mevcut toplumsal-siyasal sisteme (bir süreliğine de olsa) bağlandığı ve sistemin kendi işleyiş kurallarına daha fazla uyduğu bir ortam yaratır.

Öte yandan seçim ortamlarında ortaya çıkan olumlu ya da olumsuz beklentiler, kitlelerin politikayla daha fazla ilgilenmesine yol açtığı gibi, kendi içlerinde bölünmesine, ayrışmasına ve hatta uzun süreli kutuplaşmasına da yol açar.

Olağan zamanlarda siyasetle fazlaca ya da hiç ilgilenmeyen insanlar, seçimlere katılarak (oy vererek) ülkenin siyasal yapısının biçimlendirilmesine katkıda bulunurlar. Oy tercihleri de, siyasete ne kadar uzak olduklarına göre belirlenir. Etkili bir siyasal reklam, hoş bir müzik klipi, siyasetçiye ilişkin yaratılmış olan “algı”, oy tercihlerini belirleyebildiği gibi, “hasımlar”, “ötekiler” vb. söylemler de oy tercihini belirleyebilmektedir. Siyasetten uzak insanların oy tercihlerini değiştirmeye yol açan en temel etmen ise, or-

taya çıkacak seçim sonuçlarının o güne kadar sürdürdükleri ve fazlaca da hoşnutsuz olmadıkları yaşamlarını alt-üst edebileceğine ilişkin bir beklentinin yaratılmasıdır...

Seçimler, diğer yandan iktidar olmanın “nimet”lerinden yararlanan kesimlerin varolan çıkarlarını korumaları yönünde bir harekete yol açar. “Muhالیf” kesimler açısından ise, seçimler, varolan *iktidardan kurtulmanın* somut ve gerçek bir aracı olarak görünür. Bu da, sisteme bütünsel olarak “muhalif” olanların bir süreliğine sisteme tabi olmalarını getirir.

Bir başka açıdan, seçimler, mevcut toplumsal yapıdaki değişik sınıf ve tabakaların siyasal düzeylerini ölçmenin bir aracıdır. Engels’in deyişle, bu da seçimlerden beklenebilecek tek şeydir.

Ülkemizde seçimler, ister genel seçimler olsun, ister yerel seçimler olsun, her zaman siyasal iktidar ile toplumsal muhalefet arasında bir hesaplaşma ortamı olmuştur. Bu nedenle de, sistem, toplumsal muhalefeti değişik yol ve araçlarla bertaraf edemediği, pasifize edemediği koşullarda seçimlere giderek, toplumsal muhalefeti bir süreliğine sistem içi değişim beklentisine yöneltilir.

Bu sistem içi değişim beklentisi, “sol” yapıların ve örgütlerin değişik gerekçelerle (örneğin, “taktik hevalım” mantığıyla ya da “geniş halk kitleleriyle bağ kurmak için legal olanaklardan yararlanma” adına) seçimlere katılımıyla önemli ölçüde meşruluk kazanır.

Bu “meşruiyet” içinde yapılan seçimler, bir dönem için toplumsal muhalefeti yatıştırmasa da, asıl olarak bu muhalefeti (bir süreliğine de olsa) sistem içine çekerek belli bir işlevi yerine getirir.

Türkiye’de son on iki yılda birbiri ardına yapılan seçimler, her ne kadar sonuçlar açısından toplumsal muhalefette umutsuzluğa yol açmış olsa da, sistem içinde kalınarak, seçimler aracılığıyla bir şeylerin değişebileceği umudunu sürekli hale getirmiştir.

Ancak 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve ardından gelişen olaylar, özellikle de Recep Tayyip Erdoğan’ın kendi kişisel iktidarını koruyabilmek için iç savaş hazırlıklarına girişmesi, bir kez daha seçimlere yönelik beklentileri yükseltmiştir. Sonuçta, son on üç yılda ilk kez 7 Haziran seçimlerinde toplumsal muhalefetin yüzü “gülmüş”tür.

Şüphesiz bunu sağlayan AKP’nin oylarının %41’e inmesi ve HDP’nin %10 barajını geçmesidir. Bu sonuç, on üç yıl sonra AKP iktidarından ve Recep Tayyip Erdoğan’dan kurtulmanın olanaklı olduğu bir durum yaratmıştır. Bu da, seçimlere olan “umudun” “boş” olmadığı “algısı”nı yaratmıştır.

Bugün, yani 7 Haziran seçimlerinin hemen ertesinde, toplumsal muhalefette yer alan herkes büyük bir umut ve beklenti içine girmiştir. Bu umut ve beklenti içinde mevcut düzen içinde seçimlerin nasıl bir yanılsama yarattığı neredeyse hiç kimsenin umurunda bile değildir. On üç yıllık düşük kırıklıklarından sonra AKP’nin tek başına iktidar olamaması karşısında duyulan sevinç, kaçınılmaz olarak düşünceleri de baskılamaktadır.

Bugün 7 Haziran seçim sonuçlarının ortaya çıkardığı “dört partili meclis” yapısından nasıl bir hükümet kurulabileceği bolca konuşulmakta, pek çok senaryolar ortaya atılmaktadır. Seçim sonuçlarının yarattığı sevinç içinde bu senaryoların olabirliği bir yana, gerçekleştiğinde neler olabileceği bile düşünülemez olmuştur.

Her şeyden önce bu sonuçlardan “muhalefet”in bir koalisyon hükümeti çıkarıp çıkarmayacağı belirsizdir. Daha da önemlisi, şu ya da bu biçimde yahut “ülkeyi hükümetsiz bırakmayız” söylemiyle oluşturulacak bir koalisyon hükümetinin neler getirip, neler götüreceği de hesaplanmamaktadır.

Burada en temel sorun, AKP’nin, özellikle de Recep Tayyip Erdoğan’ın iktidarı, gücü, “meşru bir seçimin doğal sonucu olarak” bırakıp bırakmayacağıdır. Daha dün kadar ülkeyi bir iç savaşa (ve hatta bir dış savaşa) sürüklemekten kaçınmayacağını ortaya koymuş olan Recep Tayyip Erdoğan’ın öylece kendi “köşesine” çekilmeyeceği ve “muhalefet”in oluşturacağı bir hükümet altında ipinin çekileceği günü beklemeyeceği çok açıktır. Hala emrinde “yasal” devlet olanakları vardır ve emri altındaki polisi ve yargıyı kullanmaktan kaçınmayacaktır. Bir başka ifadeyle, Recep Tayyip Erdoğan, iç savaş için hazırda tuttuğu tüm yasal ve yasadışı güçleri kullanmak isteyecektir.

Bu istek, çok açık biçimde ülkede bir “kargaşa” ortamının yaratılması için islamcı “militanların” harekete geçirilmesine yönelmek durumundadır. Özellikle Suriye’de savaşan IŞİD ve benzeri güçlerin içindeki

Türkiye'den giden şeriatçı "militanlar"ın bu amaç için kullanılma olasılığı her zamankinden çok daha fazladır. Seçimden iki gün önce Diyarbakır'da HDP mitinginde patlayan bombalar da bunun ön habercisi niteliğindedir.

Bugün tüm şeriatçılar, AKP'nin iktidarı kaybetmesi durumunda kendi konularının ve olanaklarının ortadan kalkacağını çok iyi bilmektedirler. Gerek ülke içinde AKP iktidarı ile nemalanmış, zenginleşmiş kesimler, gerek AKP sayesinde toplumsal hiyerarşide üste çıkanlar, gerekse de Suriye'de savaştan şeriatçılar, AKP iktidarının sona ermesinin kendilerinin sonu olduğunu düşünmektedirler. Böylesi bir kesimin varlığı, Recep Tayyip Erdoğan'ın iktidarda kalmasını sağlamak için özel bir talimat almalarını bile gerektirmeyecek bir gerçekliktir.

Recep Tayyip Erdoğan'ın son yıllardaki otoriter ve totaliter icraatlarının hesabının sorulacağı beklentisi ve korkusu içindeyken bu güçlerin terör eylemleriyle yaratılacak bir "kaos" ortamında erken seçim yoluyla yeniden meclis çoğunluğunu ele geçirmeyi hesaplayacağı açıktır. Kendisinin "fedaisi" rolüne soyunmuş olanların (elbette bunların başında iki tabancalı ve yüzlerce mermili "jölleli" gelmektedir) söylemleri de bu geçişi onaylamaktadır.

Bugün sorun, seçimlerde ortaya çıkan meclis tablosundan nasıl bir koalisyon çıkartılacağı sorunu değildir. Mecliste "muhalif"lerden oluşan bir koalisyon hükümetinin kurulup kurulmaması da fazlaca önemli değildir. Bir koalisyon hükümeti kurulmasa bile, var olan meclis çoğunluğu ile Recep Tayyip Erdoğan'ın kişisel otoritesini sağlayan yasalarda yapılacak değişiklikler ve yolsuzluk dosyalarının açılması olanaklıdır. En azından üç muhalefet partisi bir araya gelerek bu yasal değişiklikleri yapabilir ve yolsuzluk dosyalarını açabilir.

Yasal değişiklikler Recep Tayyip Erdoğan'ın kişisel otoritesini önemli ölçüde engelleyebileceği gibi, kendisinin kişisel talimatlarını yerine getiren bürokrasinin devreden çıkmasına yol açacaktır. Öte yandan yolsuzluk dosyalarının açılması, ucu Recep Tayyip Erdoğan'a giden bir yargı süreci başlatacaktır. 7 Haziran seçimlerinin ortaya çıkardığı bu olasılık, çok açık biçimde meclisin (TBMM) yasal yetkisi ile Recep Tayyip Erdoğan'ın kişisel otoritesi arasında belirgin

ve kesin bir çatışma demektir. Bu çatışmada şeriatçıların devreye sokulması yanında, Recep Tayyip Erdoğan'ın kişisel talimatlarını yerine getirmeyi sürdüren bir polis ve yargı gücü de kullanılacaktır. Bir yandan sokaklar islamcı terör eylemlerine sahne olurken, diğer yandan polis ve yargı gücü "yasal" zor gücü olarak sahnede yerlerini alacaklardır.

Asıl sorun, muhalefet partilerinin *böyle bir çatışmayı göze alıp alamayacaklarıdır*.

HDP açısından bu sorun, PKK'nin silahlı gücüyle belli ölçüde fazlaca önemsenmeyecekse de, özellikle CHP açısından belirleyici bir sorundur.

CHP'nin küçük-burjuva sınıfsal niteliği, "devletçi" konumu, devlet yüceltiliği ile "ülkenin bekası" açısından böyle bir çatışmayı göze alamayacaktır. Doğal olarak "ülkenin âli menfaatleri" söylemiyle "sıtma"ya, yani AKP ile koalisyon kurmaya zorlanacaktır.

Bu zorlamanın başarılı olmasının yolu, şeriatçı terörden geçmektedir. Bu açıdan üç muhalefet partisinin bir araya gelerek Recep Tayyip Erdoğan'dan "hesap" sormaya yönelik girişimlerde bulunmaları şeriatçı terörün hızla devreye sokulmasına yol açacaktır.

Böyle bir gelişme karşısında "sol"un (elbette legalist "sol"), "aman provokasyona gelmeyelim" söylemleriyle CHP'yi "sıtma"ya razı etmek için elinden geleni yapacağı da kesindir. Daha da önemlisi, aynı söylemle kendi unsurlarını ve etkileyebildikleri kitleleri "sokak"tan uzak tutmaya çalışacaklardır.

Şimdi Recep Tayyip Erdoğan'ın aylardır sürdürdüğü "üstü örtük" iç savaş hazırlığının gerçekliğine gelmiş bulunuyoruz.

Bugün iç savaş hazırlıkları "soyut" ya da "teorik" bir varsayım olmaktan çıkarak somut ve maddi bir olgu haline gelmektedir. Daha açık ifade edersek, Recep Tayyip Erdoğan böylesi bir siyasal gelişmeyi hesaplayarak aylar öncesinden (ve hatta yıllar öncesinden) "silahlı direniş" için hazırlık yapmıştır. Artık bu hazırlıklar uygulama aşamasına gelmiştir.

Bu gelişmeler karşısında MHP'nin tutumu hiç şüphesiz "devlet"ten yana olacaktır. Ve bugün "devlet" AKP'dir, Recep Tayyip Erdoğan'dır. Dolayısıyla iç savaş girişimleri karşısında hızla AKP'ye yanaşacaktır. Bugün Devlet Bahçeli'nin AKP ile koalisyon hükü-

metine kapıları kapatan söylemleri terk edilecektir. Doğal olarak MHP'nin iç savaş girişiminde "taraf" olması "çözüm süreci"nin de tümüyle terk edilmesi demektir.

Böylece Recep Tayyip Erdoğan'ın kişisel otoritesine bağlanmış "yasal" zor güçleri ve "yasadışı" şeriatçı güçleri (bunlara islamcı faşist milisler demek pek yanlış olmayacaktır) kullanarak, özellikle "Batı"da laik ve ulusalcı kesimlere yönelik terör eylemleri, MHP'nin devreye girmesiyle birlikte, ülke çapında bir zor, şiddet ortamı yaratacaktır.

Sözde bile olsa demokrasiyi ve seçimleri sadece kendi amaçlarına ulaşmanın basit araçları olarak gören şeriatçıların varolan iktidar olanaklarını kendiliğinden ve seçimler yoluyla terk edeceklerini beklemek safaktan öte aymazlıktır.

Recep Tayyip Erdoğan'ın, Mürsi örneğinden yola çıkarak geliştirdiği söylemlere bakıldığında "sonuna kadar direnme"ye ve bunun için her türlü gücü ve aracı kullanmaya çalışacağından kimse şüphe etmemek zorundadır.

Böyle bir gelişme karşısında, CHP'nin sindirilmesi, toplumsal muhalefetin ezilmesi ve Kürt hareketinin üzerine gidilmeye çalışılması şiddetin yaygınlaştığı bir ortam yaratacaktır. Bu ortamda "dış güçler"in, ama özellikle "iç güçler"in, yani TSK'nın, "ülkenin bekası ve milletin güvenliği" için devreye sokulması da bir diğer güçlü olasılıktır. Diğer ifadeyle, Recep Tayyip Erdoğan'ın kendi kişisel gücünü ve konumunu korumak amacıyla atacağı iç savaş adımları, yönetimin askerleştirilmesinin, askeri darbe yapılmasının da koşullarını yaratacaktır. Mısrır örneği açıktır.

Bu olasılıklar karşısında Recep Tayyip Erdoğan'ın ya da AKP'nin "akil insanları"nın "insafa" geleceklerini beklemek de safdilliktir.

Yıllarca söylendi, söyledik: Şeriatçılar

hangi yolla iktidara gelirlerse gelsinler, emperyalizmin çıkarlarına ne kadar sadık olurlarsa olsunlar, hiçbir koşulda iktidarlarını kendiliğinden ya da yasal yollarla terk etmeyeceklerdir. Geldikleri gibi gitmeyeceklerdir. Zaman zaman geri adım atıyor görünseler de, "uzlaşmacı" tutum sergileseler de, her durumda bu tutum kendi konumlarını korumak ve gerçek yüzlerini gizlemek için yaptıkları manevralardan başka bir şey değildir. Mevcut yasallığın çevrçevesi içindeymiş gibi görüntü sergilemeye yönelmelerinin bile kendi dinci ideolojileri tarafından meşrulaştırıldığı unutulmamalıdır. Bu nedenle Recep Tayyip Erdoğan'ın bugün sergileyeceği "uzlaşmacı" tutum, her durumda bir iç savaş tehdidinin gölgesinde gerçekleşecektir.

Herşeyden önce kitlelerin ve özellikle de sol kitlelerin bunun bilincinde olmaları gerekir. Bu bilinç, aynı zamanda Recep Tayyip Erdoğan'ın iç savaş girişimine ve askeri darbeye karşı örgütlenmeyi gerektirir. Bu bilinç ve buna uygun örgütlenme yapılamadığı sürece, TBMM yoluyla AKP'den "hesap sormak" bile olanaklı değildir.

İşte seçimlerin bir "umut", bir "çıkış" olarak görüldüğü bir ortamda ülkedeki siyasal gelişmelerin yönü ve olası durumlar budur. Sözcüğün tam anlamıyla, gerçek bir demokrasinin olmadığı bir ülkede "demokratik seçimler", sadece toplumsal muhalefeti oyalamaktan, pasifize etmekten ve düzen içi role soyunmaktan öte bir sonuç üretmez.

Elbette sivil insanların silahlı bir güce karşı durabilmesi, basit bir "direniş" örgütlenmesi ile gerçekleştirilemez. Bu ortamda, sivil insanların, ister faşist-milliyetçi, ister faşist-şeriatçı olsunlar silahlı bir güce karşı silahlanmaktan ve savaşmayı öğrenmekten başka seçenekleri yoktur.

Seçimler ve Sayılar

“Modern toplumsal koşullarımız içinde gitgide kaçınılmaz bir zorunluluk durumuna gelen ve proletarya ile burjuvazi arasındaki son kesin savaşın, ancak kendi çerçevesinde sonuna kadar götürülebileceği devlet biçimi olan demokratik cumhuriyet, bu en yüksek devlet biçimi, servet ayrımlarını artık resmen tanımaz. Zenginlik, demokratik cumhuriyette, gücünü, dolaylı, ama o kadar da güvenli bir biçimde gösterir. Bir yandan, Amerika’nın klasik bir örnek sunduğu, memurların düpedüz rüşvet yemesi, öbür yandan, hükümetle borsa arasındaki ittifak biçimi altında; bu ittifak, devlet borçları ne kadar çok artar ve hisse senetli şirketler, yalnızca ulaştırmayı değil, üretimin kendisini de ellerinde ne kadar çok toplar ve böylece borsada ne kadar merkezi bir durum kazanırlarsa, o kadar kolay gerçekleşir. Amerika dışında, bunun çarpıcı bir örneğini yepyeni Fransız Cumhuriyeti verir, ve namuslu İsviçre de, bu alanda geride kalmaz. Ama, İngiltere bir yana, genel oy hakkının, Bismarck ya da Belichröder’den hangisinin daha yüksek bir duruma yükselttiği belli olmayan yeni Alman İmparatorluğu, hükümetle borsa arasındaki bu kardeşçe ittifak için, demokratik bir cumhuriyetin zorunlu olmadığını kanıtlar. Ve kısacası, mülk sahibi sınıf, doğrudan doğruya, bütün yurttaşlara tanınan genel oy hakkı aracılığıyla hüküm sürer. Ezilen sınıf, yani gerçekte proletarya, kendi kendini kurtarmak için yeteri kadar olgunlaşmadıkça, çoğunlukla, varolan toplumsal rejimi, olanaklı tek rejim olarak düşünecek ve siyasal bakımdan söylemek gerekirse, kapitalist sınıfın kuyruğunu, onun aşırı sol kancasını oluşturacaktır. Ama kendi kendini kurtarmakta daha yetenekli bir duruma geldiği ölçüde, proletarya, ayrı bir parti oluşturur ve kapitalistlerin temsilcilerini değil, kendi öz temsilcilerini seçer. Öyleyse, *genel oy hakkı, işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir. Bugünkü devlet içinde bundan daha çok hiçbir şey olamaz ve hiçbir zaman da olamayacaktır*; ama bu kadar da yeter. Genel oy hakkı termometresinin, emekçiler için kaynama noktasını göstereceği gün, onlar da, kapitalistler gibi, ne yapmaları gerekiyorsa onu yapacaklardır.” (abç) [F. Engels, *Ailenin, Devletin ve Özel Mülkiyetin Kökeni*, s. 401-402.]

Bundan önceki tüm seçimlerde şunları söyledik:

Marksist-leninistler için seçimler, Engels’in sözleriyle, “genel oy hakkı, işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir”. Bu açıdan, seçim sonuçlarının irdelenmesi,

her şeyden önce, başta işçi sınıfı olmak üzere geniş halk kitlelerinin *siyasal davranış biçimlerini ve siyasal yönelimlerini* saptamaya olanak sağlar. Seçim tahlilleri, aynı zamanda, iki seçim arasında ülkede gelişen ekonomik ve toplumsal olayların kitlelerin

bilincine nasıl yansıdığı-
nın da saptanmasını ola-
naklı kılar. Bu yönüyle
seçim sonuçlarının irde-
lenmesi, ekonomik ve
sosyolojik nitelik taşır.
Ancak seçimler, her du-
rumda *siyasal* olaylardır;

dolayısıyla da seçim sonuçları, içinde yaşa-
nılan maddi varlık koşullarının seçmenlerin
bilincine *nasıl yansıdığını* ve çok daha
önemlisi *nasıl yansıtıldığını* ortaya koyar.

Seçmen tercihlerini etkileyen on binler-
ce propagandif dışsal etki, ekonomik çıkar
beklentisi ve ilişkisi, manipülasyon ve de-
zenformasyon ortamında yapılan değişik
değerlendirmeler yepyeni bir siyasal söylem
ve yönelim de ortaya çıkarabilmektedir.

7 Haziran seçimleri sürecinde HDP'nin
seçim propagandası ve "tarafsız cumhur-
başkanı" Recep Tayyip Erdoğan'ın meydan-
lara çıkması seçmen kitlesinde yeni bir yö-
nelim ortaya çıkarmıştır. CHP'nin ekonomi-
ye ağırlık vererek sürdürdüğü seçim propa-
gandası, Recep Tayyip Erdoğan "fenome-
ni"yle birlikte "başkanlık sistemi referandu-
mu"na dönüşmüştür. HDP'nin "seni başkan
yaptırmayacağız" söylemi bu temelde sol
seçmen kitlesinin yönelimini değiştirmiştir.
CHP'nin ekonomik propagandası ne kadar
etkili olmuş olursa olsun, her durumda CHP
seçmeni Recep Tayyip Erdoğan "fenomeni"ni
esas almıştır.

HDP'nin *barajı geçmesi durumunda*
AKP'nin TBMM'de çoğunluğu yitireceğine
ilişkin yoğun "medya" propagandası, CHP'-
nin ekonomik temelli propagandasıyla ka-
zandığı yeni seçmen kadar bir seçmen kit-
lesinin HDP'ye oy vermesine yol açmıştır.

7 Haziran seçimleri, yurtiçinde 53.741.838
seçmen ve yurtdışında 2.866.979 seçmen ol-
mak üzere toplam 56.608.817 kayıtlı seç-

menle gerçekleştirilmiştir.

YSK'nın "geçici seçim sonuçları"na iliş-
kin yaptığı açıklamaya göre, seçimlere katı-
lım oranı %83,92 olmuştur.

2011 seçimlerine ilişkin verilerde toplam
seçmen sayısı 50.237.343 görünmektedir.
Ancak bu seçimlerde yurtdışı seçmenleri
(2.568.979) eklendiğinde toplam seçmen
52.806.322 olmaktadır. Aynı biçimde 10
Ağustos 2014'de yapılan Cumhurbaşkanlığı
seçiminde yurtiçi seçmen sayısı 52.894.115
ve yurtdışı seçmen sayısı 2.798.726 olmak
üzere toplam seçmen sayısı 55.692.841'dir.

Bu verilere göre, 7 Haziran seçimlerin-
de, 2011 seçimlerine göre katılım oranı kü-
çük farklılıkla aynı kalırken, toplam *seçmen*
sayısı 3.802.495 artarken, *oy kullananların*
sayısı **3.219.286** artmıştır.

7 Haziran seçimlerinde AKP, 2011 genel
seçimine göre 3.054.724 oy kaybederek
18.344.358 oy alırken, oy oranı %49,83'den
%40,87'ye düşmüştür. CHP ise, oy sayısını
183 bin artırmaya karşın oy oranı bir pu-
an düşmüş, %24,95 olmuştur. MHP'nin oy-
ları 1.837.213 artarak oy oranı %13,01'den
%16,29'a yükselmiştir.

Hiç tartışmasız seçimde en fazla oy artı-
şı sağlayan parti HDP olmuştur. 2011 seçim-
lerine "bağımsız" adaylarla katılan HDP'nin
oyları, tüm bağımsız seçmenlerin oyları ola-
rak 2.819.917 olarak kabul edilmektedir. Bu-
na göre HDP'deki oy artışı **3.026.934** olur-
ken, oy oranını 6,55 puan artırarak %6,57'den
%13,12'ye yükselmiştir.

	2011 Genel Seçimleri	2014 Cum. Seçimi	2015 Genel Seçimleri
Toplam Seçmen	52.806.322	55.692.841	56.608.817
Kullanılan Oy	43.914.948	41.283.627	47.507.389
Geçerli Oy	42.941.763	40.545.911	46.161.049
Katılım Oranı	%83,16	%74,13	%83,92

	2011 Genel Seçimleri		2014 Yerel Seç.		2015 Genel Seçimleri		2011-2015 Fark
AKP	21.399.082	%49,83	19.469.840	%43,40	18.344.358	%40,87	-3.054.724
CHP	11.155.972	%25,98	11.493.758	%25,62	11.339.127	%24,95	183.155
MHP	5.585.513	%13,01	7.907.067	%17,62	7.422.726	%16,29	1.837.213
HDP	2.819.917	%6,57	2.929.727	%6,53	5.846.851	%13,12	3.026.934
SP	543.454	%1,27	1.249.354	%2,78	933.385*	%2,06	66.680
Bağım.					488.187		488.187

* SP+BBP

Böylece televizyonların, gazetelerin, kısacası “medya”nın en başat konularından birisi de HDP’nin aldığı %13,12 oyun “kimden” geldiği oldu. Bunun nedeni de Sırrı Süreyya Önder’in seçim gecesi kameraların karşısına çıkarak aldıkları oyların “ödünç” olduğunu açıklaması oldu. Ekran karşısına çıkan hemen herkes bu konuda bir “fikir” ortaya attı. Hemen hepsi 2011 Genel Seçimleri ile 7 Haziran seçimlerini karşılaştırarak, HDP’nin oylarının büyük bir bölümünün AKP’den (daha doğrusu AKP’nin “*mütedeyyin kesimi*”nden), kalan **küçük** bölümünün de CHP’den geldiğini ilan ettiler.

Bu karşılaştırmayı esas aldığımızda, 2011 seçimlerine göre AKP’nin oyları **3.054.724** azalırken, HDP’nin oyları **3.026.934** artmıştır. CHP’nin oyları ise 183.155 artmıştır. Bu durumda AKP’nin oyları tümüyle HDP’ye gitmiş görünmektedir. Ama öte yandan MHP, 2011 Genel Seçimleri’ne göre oylarını 1.837.213 milyon artırmıştır. 7 Haziran seçimlerine BBP ile “Milli İttifak” olarak katılan SP’deki oy artışı 66 bin olmuştur. Böylece MHP ve “Milli İttifak”ın toplam oy artışı **1.903.893** olmaktadır. Bu durumda da AKP’nin kaybettiği üç milyon “mütedeyyin” oyun yaklaşık iki milyonunun MHP ve SP’ye gittiğini söylemek daha gerçekçidir. Bu nedenle HDP’nin oylarındaki yaklaşık 3 milyon oyun sadece bir milyonu- nun AKP’den geldiği kesindir.

Asıl sorun, HDP’ye giden iki milyon oyun nereden geldiğidir. CHP’nin oylarında sayısal olarak bir düşüş olmadığı için, HDP’nin aldığı iki milyon oyun “yeni seçmen”den geldiğini söylenebilir. (7 Haziran seçimlerine katılan “diğer partiler” ve bağımsız adayların aldığı toplam oy 1.251.667’dir. Oy kullananların sayısındaki 3.219.286 artıştan çıkartıldığında kalan miktar iki milyondur.)

Böylece ülke tarihinde ilk kez “yeni seçmen”lerin üçte ikisi “blok” halinde HDP’ye oy vermiş görünmektedir.

Tarihsel olarak Türkiye toplumunun siyasal gelenekleri ve toplumun siyasal yönelimi göz önüne alındığında böylesi bir “durum” elbette olanaklı değildir. Herşeyden önce “klasik” ve “standart” “sol oylar”, tarihin her döneminde seçmenlerin üçte biri düzeyinde olmuştur (%30). Bu nedenle “yeni seçmenler”in üçte birinin (bu seçimler için yaklaşık bir milyon) CHP seçmeni oldu-

ğunu söylemek yanlış olmayacaktır. HDP’nin geriye kalan bir milyon oyu da yine CHP seçmeninden gelmiştir.

İlk bakışta HDP’nin oy artışının tümüyle “yeni seçmen”den geldiği sanılsa da, yukarıda söylediğimiz nedenlerle böyle bir şey “eşyanın doğasına aykırı”dır. Partiler arasındaki oy kaymaları ve “yeni seçmenler”in toplumsal yapıya uygun olarak dağılımı esas alındığında, HDP’nin iki milyon oy artışının ağırlıklı kesiminin CHP’den geldiği açıktır. Bu oy “kayması”nda CHP’nin HDP’nin barajı aşması konusundaki destek tavrı ve HDP barajı aştığı takdirde AKP’nin çoğunluğu yitireceği hesapları belirleyici olmuştur.

Şüphesiz AKP’den HDP’ye, özellikle Kürt bölgelerinde kesin bir oy kayması olmuştur. Sadece Diyarbakır seçimleri bile bu durumu göstermeye yeterlidir.

Diyarbakır			
	2011	2015	Fark
Toplam Seçmen	866.112	949.859	83.747
Geçerli Oy	700.255	809.764	109.509
Katılım Oranı	%80,85	%85,25	4,4
AKP	231.018	119.000	-112.018
CHP	15.266	8.635	-6.631
MHP	5.419	9.167	3.748
HDP	411.232	633.713	222.481

Diyarbakır’da AKP’nin kaybettiği oylar “blok” halinde HDP’ye geçerken, seçime katılımındaki artışla sağlanan oylar da tümüyle HDP’ye gitmiştir. Bu açıdan AKP’nin “mütedeyyin” Kürt kitlesini kaybettiği açıktır. Bu oy kaymasının HDP’nin izleyeceği siyasal tutumda nasıl sonuçlar doğuracağı bugün için belirsiz da olsa, A. Öcalan’ın son yıllardaki “Newroz” mesajlarında islama yaptığı göndermeler evrilmenin ne yönde olacağını göstermektedir.

Aynı durum İstanbul için geçerli değildir.

İstanbul’da AKP’nin oy kaybı 475 bin olurken, HDP’nin oyları ise 637 bin artmıştır. MHP ve SP oyları da 336 bin artmıştır. CHP’nin de 26 bin oy kaybettiğini hesaba katarsak, HDP’deki 637 bin oyun kaynağı “yeni seçmen”le açıklanabilmektedir. Bu da ülke genelindeki durumdan farklı değildir.

Bu iki örnekten çıkan sonuç, HDP’deki “ödünç oylar”ın, “Doğu”da neredeyse tümüyle AKP oyları olurken, “Batı”da büyük

İstanbul					
	2011		2015		Fark
Geçerli Oy	7.936.607		8.287.444		350.837
Katılım oranı	%86,53		%86,33		
	Toplam Oy	%	Toplam Oy	%	
AKP	3.915.914	49,5	3.440.290	40,89	-475.624
CHP	2.476.413	31,3	2.450.412	29,42	-26.001
HDP	422.702	5,3	1.060.137	12,41	637.435
MHP	743.316	9,4	925.876	11,08	182.560

ölçüde “yeni seçmenler”den gelmektedir. Bu oyların önemli bir bölümünün de CHP yerine HDP’ye gittiği kesindir.

Bu nedenle diyebiliriz ki, HDP’nin oy artışında CHP seçmeninin önemli ve küçümsemeyecek bir yeri vardır. Bu açıdan bakıldığında HDP’deki “ödünç oylar” sol kitlenin oylandır ve HDP bu kitleye “ters” düşen bir yönelime girmediği sürece oyları kalıcılaştırabilir ve hatta artırabilir. Seçimleri Recep Tayyip Erdoğan’dan bir “kurtuluş” olarak gören seçmenler HDP’nin barajı geçmesini sağlamışlardır. Kimilerinin “stratejik oy” adını verdikleri bu olgu, Cumhurbaşkanlığı seçiminde önemli ölçüde etkisini yitiren seçimlerin bir kez daha “umut” haline geldiğini göstermektedir. Bundan sonrası hükümet kurma çalışmaları sırasında ortaya çıkacak siyasal gelişmelere bağlıdır.

Son on yılın (hatta son 20-30 yılın) en temel olgularından birisi, sol seçmen kitlenin seçim sath-ı mailine büyük umutlarla girmesi ve büyük umutsuzluklarla çıkmasıdır. Eğer seçimler, sol seçmen kitlenin sandığı gibi, “düzen değişikliği”nin ya da “kötü gidışatın” sona erdirilmesinin “tek aracı” olarak görülür ve bu “tek araç”ın, ellerindeki tek savaş aracı olduğu kabul edilirse, bu sol kitlenin seçimler öncesindeki umutlarının, kararlılıklarının ve mücadele azimlerinin her seferinde artarak büyüdüğünü kabul etmek gerekir.

Gerek 2007 seçimlerinde “Cumhuriyet Mitingleri”yle, gerek 12 Haziran seçimlerinde Kılıçdaroğlu “faktörü”yle hareketlenen seçim meydanları ve seçim çalışmaları, açık biçimde sol seçmen kitlenin depolitizasyon sürecini belli ölçülerde kırdığını göstermiştir. Ancak seçimlerin “beklenen” sonuçları vermemesiyle ortaya çıkan umutsuzluk ve

karamsarlık (ki küçük-burjuvazinin sınıfsal özelliklerinden türer), depolitizasyon sürecinin tümüyle ortadan kalkmasını engellemiştir.

Yine de, tüm olumsuz seçim sonuçlarına rağmen, sol seçmen kitlenin

her seferinde bir kez daha ve artan oranda hareketlenmesi, politize olması küçümsemeyecek bir toplumsal gerçektir.

İlk kez sol seçmen kitlesi 7 Haziran seçimlerinden “mutlu” ve “sevinçli” çıkmıştır. Ancak parlamentoda AKP dışında bir hükümetin kurulamaması ve erken seçim olasılığın bunu gölgelemektedir. 7 Haziran seçimlerinin tek gerçek sonucu, sol kitlenin eski seçimlerdeki gibi büyük bir düş kırıklığı ile seçimlerden çıkmamış olmasıdır. Bu da toplumsal muhalefetin daha girişken, daha cüretkar olması demektir.

Sol seçmen kitlenin bu olumlu yanına karşın, en olumsuz yanı ise, seçimleri “tek yol” olarak görmesi ve bu “tek yol”u içselleştirmesidir. Üstelik bu görüş ve içselleştirme içinde seçimler bir “savaş alanı” olarak kabul edilmektedir. Bu da seçim sonrasındaki siyasal gelişmeler karşısında, özellikle Recep Tayyip Erdoğan’ın iç savaş girişimleri karşısında toplumsal muhalefetin elini kolunu bağlayacaktır.

“Yoğun bir şehirleşmenin ve gerçek bir sanayileşme değilse bile az çok gelişmiş bir hafif ve orta sanayinin bulunduğu ülkelerde gerilla grupları teşkil etmek daha zordur. Şehirlerin ideolojik etkisi, banşçıl usullerle örgütlenmiş kitle savaşları umudunu yaratarak gerilla savaşlarını frenler. Bu da bir çeşit ‘örgütçülük’ ya da ‘kurumculuk’ yaratır ki, az çok ‘normal’ sayılabilecek olan dönemlerde, halkın geçim şartlarının başka durumlara nazaran pek o kadar çetin olmaması ile nitelenebilir”. (Che Guevara, *Küba: Bir İstisna mı, Yoksa Sömürgeciliğe Karşı Mücadelenin Öncüsü mü?*)

Seçim Sonrası “Senaryo”ları

“Türkiye, en bildik ve sıkça söylenen sözlerle, her an her şeyin olabileceği bir ülkedir. Türkiye’de her an her şey olabileceği gibi, her bir şeyin her şeyle iç içe geçtiği bir ülkedir. Popüler ifadelerle, at iziyle it izinin, sapla samanın sürekli karıştığı ve karıştırıldığı bir ülke olarak Türkiye, bu özelliğiyle istikrarsız ve dengesiz bir ülkedir. Dünyanın hiçbir ülkesinde görülmeyecek boyutta ve kapsamda dezenformasyon kampanyalarının yürütüldüğü, ‘toplum mühendisliği’nin her türünün uygulama alanı bulabildiği Türkiye’de, düşünce ile kanı, sanı ile algı öylesine iç içe geçmiştir ki, neyin ne olduğunu anlayabilmek için, ya senaryo yazmak ya da tüm tarihi yeni baştan ele almak gerekir.” (Kurtuluş Cephesi, “Seçim Sath-ı Mailinde Nesnel ve Öznel Koşullar”, Sayı: 120, Mart-Nisan 2011)

Bu yazı, öncelikle 7 Haziran seçimlerinin hemen ardından ortaya atılan “senaryo”ları ve bunların düzen içi niteliklerini sergilemeyi amaçlıyordu. Ama S. Demirel’in ünlü sözüyle, “siyasette bir hafta çok uzun bir süredir”. Daha seçimin üzerinden üç gün geçmeden Deniz Baykal ile Recep Tayyip Erdoğan’ın “sürpriz görüşmesi” Demirel’in sözünü onaylayan bir gelişme olarak siyaset sahnesine (“medya”tik dilde söylersek) “bomba gibi” düştü. Bu da seçimin hemen ardından ortaya atılan “koalisyon” ya da “erken seçim” “senaryoları”nın pek çoğunun çöpe atılmasının yolunu açtı. Yine de “senaryolar”ın ve “senaryo yazıcılığı”nın gerçek niteliğinin ortaya konulması gerekmektedir.*

* Pragmatizm, her durumda, “yararlılık” temelinde olayları ve olguları değerlendirdiğinden, olaylar ve olgular karşısındaki tutumu da bununla paralellik gösterir. Bu yanıyla pragmatizm, olayların ve olguların tahlilinden çok, bunların ortaya çıkarılabileceği olasılıkların hesaplanmasını esas alır. Böylece, ortaya çıkabilecek her türlü olasılığa karşı bir “plan” yapılmasını

Seçim sonuçları, daha doğrusu seçimlerin sayısal sonuçları ortadadır. AKP tek başına iktidar olabilecek çoğunluğu yitirmiştir, ama “muhafeft” partileri de hükümet kurabilecek bir sonuca ulaşmamıştır. Sonuçta ortada dört partili mecliste dört parti arasında nasıl bir birleşim ortaya çıkarılacağı-

öngörür. Sıkça duyulan “A planı”, “B planı” türünden sözler, Amerikan pragmatizminin bu niteliğinin dışavurumlarıdır. Bu bağlamda, pragmatistler için, ortaya çıkabilecek olasılıkları içeren “senaryolar” hazırlamak ve gelişmeleri bu “senaryolar” çerçevesinde değerlendirmek belirleyici bir yere sahiptir.

Pragmatizm, nesnel gerçekliği ve nesnel zorunluluğu dışladığı için, olayların ve olguların gelişiminin önceden saptanamayacağını iddia eder. Böyle olunca, “mantiki”, yani insan zihninde tasarlanabilir her durum ve olasılık gözönünde tutulmalı ve bunlara uygun planlar yapılmalı, politikalar hazırlanmalıdır. Bu nedenle, “mantiki” her olasılık gözönünde tutularak, her bir olası gelişimde kullanılacak plan yapmak gerekmektedir. Amerikan propagandasında sıkça dile getirilen “senaryolar”, “mantiki” her bir olasılığın kendi içinde gelişiminin ve sonuçlarının saptanmasından başka birşey değildir. “Senaryo”nun gerçekliği ise, ortaya konulanlara uygun plan ve projelerin yapılabilip yapılamayacağına bağlıdır. Bu boyutuyla, olasılıklara

na ilişkin soyut, hayali, afaki ve hamasi olasılıklardan başka bir şey bulunmamaktadır.

Dört parti söz konusu olduğu için, klasik matematiksel olasılık hesapları içinde koalisyon olasılıkları kolayca, yani biraz matematik bilen herkesin hesaplayabileceği bir durumdur.

Dört bileşenin, yani A, B, C ve D bileşenlerinin ikili ya da üçlü, en fazlasıyla dörtlü bileşim oluşturması sınırlı ve basit bir olasılık hesabıdır. Somut olarak ifade edersek, bugün mecliste dört parti vardır ve Devlet Bahçeli'nin seçim gecesi yaptığı açıklamada söylediği gibi, $AKP + CHP = 258 + 132 = 390$ eder. $AKP + MHP = 258 + 80 = 338$; $AKP + HDP = 258 + 80 = 338$; $CHP + MHP + HDP = 132 + 80 + 80 = 292$ ve nihayetinde "dörtlü/millî mutabakat" $AKP + CHP + MHP + HDP = 550$

göre çizilen her bir "senaryo", uygun plan ve projelerin üretilmesine yararlı olabildiği sürece "gerçek"tir.

Felsefi kavramlarla ele alınıp değerlendirildiğinde, günlük olarak üretilip kullanılan pragmatizmin kavranılması ise oldukça zor olmaktadır. Örneğin, pragmatizmin ekonomik, sosyal ve siyasal olaylarda somutlaştığı "senaryo" çiziminin uygun plan ve projelerin üretilmesine olanak sağladığı oranda "gerçek" olması felsefik bir tanımlamadır. Günlük dilde bunun karşılığı "senaryo"nun "geçerliliği" olarak ifade edilmektedir. Felsefi olarak tanımlandığında, "senaryo üretimi"nin temelinde olay ve olguların olası her türlü gelişiminden yola çıktığı için, sonuçta üretilen "senaryo"nun "gerçekliği" gündeme gelmektedir. Günlük kullanımda, "senaryo"nun "geçerliliği"nden yola çıktığı için, "mantıki" olarak olay ve olguların böyle bir olasılığı içerip içermediğine bakılır. Sonuçta, bir "senaryo"nun geçerliliği, şu ya da bu olay/olguda aranırken; "gerçekliği" şu ya da bu olay/olgunun gerçekliğinde tanımlanır. Böylece yalın bir totoloji (yineleme) pragmatist yöntemin demagojik yönünü oluşturur. Bu yön, ortaya konulan her bir "senaryo" karşısında yapılacak eleştirileri önsel olarak dışlamaya olanaklı kılar.

Basit bir örnek olarak, henüz doğmamış bir çocuğun geleceğine ilişkin çizilebilecek "senaryolar" alınabilir. Henüz cinsiyeti bile bilinmeyen bir çocuğun, gelecekte (örneğin 18 yaşında) nasıl biri olacağı sorusunun pragmatist yanıtı, değişik olasılıklara göre değişik "senaryolar" çizmek şeklindedir. "Şayet erkek olursa"lı başlayan, "eğer okursa"lı devam eden, "yoksa"lıya uygun yeni "senaryo" ortaya koyan pragmatist yanıt, akla gelebilecek her soruya "mantıki" yanıtlar getirdiği gibi, ne yapılacağına ilişkin de sayısız senaryolar ortaya koyarak, bireylere "seçme" özgürlüğü tanır. "Uygun zamanda, uygun yerde" olmayan ya da "seçme özgürlüğünü" yanlış kullanan yahut "senaryo"nun gerçekleşebilmesi için gerekli araçlara sahip olamayan anne-babalar, "kendi gerçekliklerinde" yaşamak zorundadırlar. Bu da "onların gerçeği" olarak kalacaktır.

eder. Bunun dışında kalan tek şey "dışardan destekli azınlık hükümeti" "senar-yo"sudur. Bunun da sadece iki birleşeni (AKP ve CHP) vardır.

Görüldüğü gibi, seçim sonuçlarından türetililecek "senaryo" sayısı altıdan fazla değildir. Bunlar içinde "dörtlü/millî mutabakat" normal bir aklın sınırlarının çok ötesinde bir "senaryo"dur ve ancak Doğu Perinçek tarafından üretililebilir bir şeydir.

Geriye kalan beş olasılıktan (ki bu olasılıklara "senaryo" denilmektedir) dördüncüsü, yani $CHP + MHP + HDP$ "koalisyon hükümeti senaryosu" da normal aklın sınırlarını aşmaktadır. Böylece elde iki "dışardan destekli azınlık hükümeti" olasılığı ile $AKP + CHP$, $AKP + MHP$ ve $AKP + HDP$ olasılıkları kalmaktadır.

Elbette "senaryo yazıcıları" açısından ya da safdil matematikçiler için iki olasılık daha vardır: $AKP + CHP + MHP$ ya da $AKP + CHP + HDP$ "kombinasyonu". Bu birleşimlerin olabilirliği, tıpkı "millî mutabakat hükümeti" olasılığı kadardır. Bu açıdan olağan olasılık hesapları içine alınması akla ziyandır.

Sonuçta dört partili meclisten çıkartılabilecek koalisyon hükümeti formülü sadece üçtür. Yani üç "senaryo"dan öte fazla bir şey bulunmamaktadır. Bunların dışında yazılmaya çalışılacak her "senaryo" siyasal tezgahlardan başka bir anlama gelmez. Örneğin, bir parti içinde bulunulan durumda (özellikle de ekonomik krizin arifesinde) tüm sorumluluğu bir başka partinin üstüne yıkmak için böyle bir "senaryo"yu piyasaya sürebilir ya da alınacak bir siyasal kararda sorumluluğu bir başkası ile paylaşmak için bir "senaryo" yazabilir. Ama bunlar sadece "muhatapları"nın aptal olduğunu düşünenler için geçerlidir.

Daha somuta gelindiğinde üç "muhalafet" partisinin "seçim söylemleri"ne bakarak AKP 'nin içinde yer alacağı herhangi bir "senaryo"nun gerçekleşebilirliğinin olmadığı söylenebilir. Bu söylemlere bakıldığında CHP , MHP ve HDP 'nin AKP ile "hiçbir biçimde" koalisyona gitmeyeceği hemencecik söylenebilir. Diğer yandan MHP 'nin "hiçbir biçimde" HDP ile "aynı karede" görünmek istemeyeceğinden yola çıkılınca da, HDP 'nin içinde yer alacağı bir "senaryo"da MHP 'nin yer almayacağı, hatta "dışardan" bile destek vermeyeceği çok açıktır.

Böylece $CHP + MHP$ azınlık hükümetine

AKP'nin "dışardan" destek vermesi "olası"dır. Diğer ifadeyle, AKP'nin kendisinden hesap sormayı seçim "söylemi"nin ön sırasına koymuş iki partiyi kendi eliyle iktidara getirmesi bir "olasılıktır". Mantık sınırlarını ne kadar zorlarsa zorlasın, "senaryo yazıcıları" için (safdil matematikçiler için) böyle bir "olasılık" elbette ortaya atılacaktır. Bu olasılığın olabilmemesinin tek koşulu, böyle bir azınlık hükümeti kurulduğunda ekonomik, toplumsal, siyasal ve askeri alanda önceden bilinen büyük bir krizin kapıda olması ve AKP'nin politikalarının sonucu olacak böyle bir krizin sorumluluğunun CHP ve MHP'ye yıkılmak istenmesidir. Bunun için de CHP ve MHP'nin "kör", "budala" ya da kısa bir zaman için de olsa iktidar olabilmek için "herşeyi yapmaya" hazır olmaları gerekir.

Tüm bunlar olamayacağına göre, geriye kalan tek "senaryo" erken seçim olmaktadır. Recep Tayyip Erdoğan'ın böyle bir "senaryo"dan yana olduğu varsayılarak bu olasılık "senaryo yazıcıları" tarafından birinci sıraya konulmaktadır.

Diğer yandan "seçimden yeni çıkılmışken erken seçim neyi değiştirecek"çiler erken seçime "şiddetle" karşı çıkacaklardır. Hem üstelik yeni seçilmiş "vekiller" in emeklilik hakkını alabilmek için en az iki yıl görev yapmış olmaları gerekmektedir. Bu durumda da "yeni vekilleri" erken seçime ikna etmek pek olası görünmeyecektir. (Şüphesiz böyle bir "gerekçe" mevcut yasalardan yola çıkılarak "senaryolaştırılmaktadır". Oysa AKP iktidarında görüldüğü gibi, Enver Paşa'nın "yok yasa/yap yasa"sından "var yasa/değiştir yasa"sına geçilmiştir. Böyle bir "yasal engel" in parlamentoda aşılması sadece birkaç dakikayı alır. Herhangi bir "torba yasa"yla "yeni vekillerin" emeklilik hakkına ilişkin yasa hemen değiştirilir. Üstelik Cumhurbaşkanı 45 günde hükümet kuramadığı takdirde erken seçime gitme kararı alabilmektedir.)

Recep Tayyip Erdoğan'ın "gönlünde yatan aslan"ın erken seçim olduğu ileri sürülebilir. Ama bunun için "makul" bir gerekçe de ortaya atılmamaktadır. "Senaryo"su yazılan tek gerekçe ise, Recep Tayyip Erdoğan'ın 45 gün içinde bir "kaos" (Türkçesiyle "kargaşa") ortamı yaratarak, "bakın gördünüz mü, biz gittik kaos geldi" söylemiyle erken seçim kararı almasıdır. "Havuz medyası/yandaş medya" seçimin hemen erte-

sinde bu "senaryo"nun üzerine atlamışlardır. Ama buradaki ana sorun "kaos"un nasıl çıkartılacağıdır. "Bu seçim tablosundan hükümet çıkmıyor" söylemiyle böyle bir "kaos" yaratılmayacağı da açıktır. Elde tek kalan "kaos" yaratıcılığı islamcı-faşist milislerin piyasaya sürülmesidir. Diğer ifadeyle, Recep Tayyip Erdoğan'ın Kürt Hizbullahı'nı ya da IŞİD'i Türkiye'ye çağırmasıyla yaratılabilir. Bu da Recep Tayyip Erdoğan'ın iç savaş planlarının uygulaması demektir. Sorun, iç savaş planını "hiçbir" gerekçe olmaksızın, öylesine ve hızlı biçimde uygulamaya sokulup sokulamayacağıdır.

Böylesi bir "kaos" yaratıcılığı, hiç kuşkusuz "sandık"ın da ortadan kalkmasına yol açar. Bu nedenle de "erken seçime" gidilmesinin bir aracı durumunda değildir. (Altını çizerek vurguladığımız gibi, iç savaş, Recep Tayyip Erdoğan'ın iktidarı **tümüyle** kaybetme durumuyla bağlantılıdır.)

Bu durumda elede kalan son "senaryo"lar AKP+CHP ya da AKP+MHP koalisyon hükümeti olmaktadır.

Daha baştan CHP ve MHP'nin AKP ile koalisyona gitmeyeceklerini söylediklerinden bu "senaryo", "senaryo yazıcıları" tarafından çok itibar görmemiştir. Ama öte yandan CHP de, MHP de (ve hatta utangaç olarak HDP de) "hiç merak etmeyin ülkeyi hükümete bırakmayız" da demişlerdir. Bu da açık biçimde "en olmaz senaryo"nun olabileceğini ifade etmektedir. Buradaki "tek" sorun Recep Tayyip Erdoğan olmaktadır. Devlet Bahçeli'nin seçim gecesi yaptığı "uzlaşmaz" konuşmada, "Erdoğan görevine devam ederse ya anayasal sınırlarda kalmalı ya da istifayı düşünmelidir" demiştir.

Görüldüğü gibi, her türlü "koalisyon"a kapıları kapattığı söylenen Devlet Bahçeli, çok açık biçimde Recep Tayyip Erdoğan "sorunu"nu (ya da "fenomeni"ni) çözmenin anahtarını da ortaya koymuştur: "Anayasal sınırlarda kalmalı"!

Buradan çıkan sonuç, Recep Tayyip Erdoğan'ın "anayasal sınırlarda" kalmayı taahhüt etmesi durumunda MHP'nin de AKP ile koalisyon hükümeti kurabileceğidir. Benzer durum CHP için de geçerlidir.

Recep Tayyip Erdoğan'ın kamuoyunu yönlendirebilecek bir "gerekçesi" olmadan seçimin hemen ardından bir iç savaş başlatmaya kalkışması olanaklı değildir. Hala "kaçak saray" da mukimdir, elinde çok ge-

niş “anayasal” yetkiler bulunmaktadır. Aksi halde TSK’nın devreye sokulmasına ve askeri bir darbenin gerçekleştirilmesine yol açacaktır. Kısacası, Recep Tayyip Erdoğan’ın zaman kazanmaya ihtiyacı vardır. Bu da “uzlaşmacı” bir görüntü sergilemesine, “anayasal sınırlar içinde kalacak” görüntüsü vermesine yol açmaktadır.

Bütün bunların yanında “yeşil sermaye”nin uluslararası bağlantıları vardır. “Yeşil sermaye” bu bağlantılarını yok sayarak, sadece Recep Tayyip Erdoğan’ın “kişisel otoritesi” için “Roma”yı yakmayı göze alamayacaktır. Bu da bir “orta yol”un bulunmasının kapisının aralanması demektir.

Böylece tüm “senaryo”lardan elde kalan AKP ile CHP ya da MHP’nin bir koalisyon hükümeti kurması “senaryo”su olmaktadır. Recep Tayyip Erdoğan’ın “beklenmedik biçimde” Deniz Baykal ile görüşmesi AKP+CHP koalisyon hükümeti kurulma olasılığını daha öne çıkarmış görünmektedir.

Neyin ne olacağı önümüzdeki günlerde somut olarak ortaya çıkacaktır. Ama seçim gecesinde itibaren ortaya atılan bir sürü “senaryo”nun boşlukta kaldığı da açıktır.

Olası bir AKP+CHP koalisyon hükümetinin hangi “uzlaşma”ya dayanacağı, hangi “ödünler” karşılığında oluşacağı, önümüzdeki sürecin de nasıl evrileceğini gösterecektir.

Devrimciler için sorun, mevcut “parlamento aritmetiğinden” hangi hükümetin çıkacağına ilişkin “senaryo”lar yazmak değildir. Böyle bir tutum, olsa olsa legalizme tapın, “Bu ‘Gezi Parkı Kuşağı’, özelemlerinin iktidarını artık yalnızca ve yalnızca sandıkta arayacak kadar demokrat” (Ahmet Cemal, İleri Haber) diye yazanların tutumu olabilir.

Devrimciler, kahin değildir ve kahinler gibi geleceğin falına bakmazlar. İçinde bulunulan somut tarihsel koşullardan yola çı-

karak geleceği kurarlar. Devrimcilerin yaptığı somut durumun somut tahlilidir. Bu tahlil, toplumdaki sınıfların ilişki ve çelişkileri ile bunların emperyalist sisteme bağlı olarak değişimini ortaya koyar. Bununla da yetinmez. Bu tahlilin verilerinden yola çıkarak, içinde yaşanılan somut koşullarda mücadelenin nasıl biçimlendirileceğini de belirler.

Bir seçimde hangi sonucun çıkacağını “önceden” kestirmeye kalkışmak ve buna bağlı olarak “politika” geliştirmek ya da “taktik” vaaz etmek ile devrimci mevcut durum tahlili yapmak taban tabana zıttır. Gelişmeleri önceden kestirmeye kalkışanlar, yani “kahin”ler, sadece legalizme tapınan ve düzen içinde ortaya çıkacak gelişmelerde bir “yer” kapmayı planlayanlardır. Onların “senaryo”lar üretmesi ya da üretilmiş “senaryo”ların bazılarını “banko” yapmaların, alalacele bir “yer”e kapılanmaya çalışmalarının ürünüdür.

Devrimciler olası tüm gelişmeleri hesaba katmak ve buna karşı bir tutum belirlemek, hazırlık yapmak durumundadırlar. Ancak tüm “olasılıklar”a karşı hazırlıklı olmak için, herşeyden önce tutarlı ve sistemli bir devrimci çizginin varolması gerekir. Sadece böyle bir çizgiye bağlı olarak mücadeleyi sürdürenler, olası gelişmeler karşısında hazırlıksız yakalanmazlar. Lenin’in deyişiyle, “Biz kendi yolumuzda ilerlemeli ve düzenli çalışmamızı sebatla sürdürmeliyiz. Beklenmedik olaylara ne kadar az bel bağlarsak, herhangi bir ‘tarihi dönemeç’ karşısında hazırlıksız yakalanmamız da o kadar olanaksızlaşır”.

Devrimcilerin yapması gereken, gelişen olayların niteliğini ve nasıl sonuçlar üreteceğini saptamaktır. Buna bağlı olarak da somut hareket çizgisini saptamak, taktik planları yapmak ve taktik hedefleri belirlemektir. Bunun tek önkoşulu da doğru bir devrimci çizgiye sahip olmaktır.

Ey FED! Sen Nelere Kadirsin!

“Türkiye ekonomisi krizin arifesindedir.”

İlk bakışta “her zamanki” ve sıradanlaşmış bir ekonomik değerlendirme olarak bakılabilecek bu ifade, kapitalist sistemin özellikleri, emperyalizmin niteliği ve emperyalist-kapitalist sisteme bağlı olan ülkelerin “yapısal” özellikleri bilinmediği sürece sadece bir “öngörü”den ibaret kalır. Bir “öngörü” olarak kaldığı sürece de buradan çıkartılabilecek bir “sonuç” ya da “pratik eylem” sözkonusu değildir.

Genel olarak “sol”da ekonomik tahliller ve buna dayandırılan “öngörüler”, hemen her zaman mevcut sistem içinde bir değişim ve dönüşümün (ama “radikal” değişim ve dönüşümün) başlangıcı olarak görüldüğünden (ve sadece “ekonomistler”in işi olarak kabul edildiğinden) çok da ilgi görmez. AKP’nin 2001 Şubat kriziyle iktidara geldiği varsayıldığından, gidişinin de bir ekonomik krizle olacağı hemen hemen “sol”un ortak yargısı durumundadır. Bu nedenle de ekonomik tahliller, kriz “öngörülerini” ne kadar yapıyor olursa olsun, her durumda “sadece” gelmesi istenir. Açıkçası ne denli ekonomik verilerden, göstergelerden söz edilirse edilsin, sonuçta “Kriz var mı? Ne zaman patlak verecek? Sen ondan haber ver” denilir.

Bu “sadede gelinmesi” talebi, ekonomik tahlillerin kehanet belirtileri göstermesi ile özdeşir.

Bugün Türkiye ekonomisi, sözcüğün “makro” anlamıyla büyük bir krizin, neredeyse Yunanistan krizini aratmayacak bir krizin arifesinde bulunmaktadır. Bu bir ke-

hanet değil, mevcut ekonominin resmidir.

Aşağıda alt alta vereceğimiz ekonomik göstergeler ve veriler bu resmi oluşturan parçalardan oluşmaktadır. Ekonomiyle sadece borsa düzeyinde ilişkisi olan, her gün doların ve altının fiyatına bakarak ülke ekonomisinin ne durumda olduğuna ilişkin engin bilgiye sahip olanlar için bu göstergeler ve veriler sadece “aylak toplamalar”dan ibarettir. Tersine olarak, yine aynı verilere bakarak ekonominin ne kadar “kötüye” gidip gitmediğini anlamak isteyenler ise, aynı göstergeler ve verilerde “dehşetengiz” sayılar ve grafikler görmek isteyeceklerdir.

Ancak “ortalama yurttaş”, ekonomik tahliller ne gösterirse gösterecek, ekonomik veriler ne yönde gelişirse gelişsin, her durumda kendi cebine ve pazara bakarak bir sonuç üretir. Onun açısından fiyatların sürekli artması sadece “olağan” bir durumdur. Onun için “olağan olmayan” durum “kriz” durumudur ve bu da sadece fiyatların çok kısa bir zaman diliminde çok yüksek oranlarda artmasıdır. Bu açıdan enflasyon verileri onun için bir anlam ifade etmez. Aynı şekilde, işsizlik verileri kendisi işsiz kalmadığı sürece sadece ekonomi sayfalarında sözü edilen “bir şey”dir.

Gerçekte ekonomik göstergeler ve veriler, içinde yaşanan andaki durumu değil, yaşanılmış, yani **düнде kalmış** durumları ortaya koyar. Veriler açıklandığında (ki hemen her durumda ülkelerin “resmi” istatistik kurumları tarafından açıklanır) olan zaten çoktan olmuştur. Bu nedenle bir ülkenin krize **girdiğini** söyleyebilmek için, krizin zaten yaşanılıyor olması gerekir. Bu açı-

dan da ekonomik krize ilişkin göstergeler ve veriler, yaşanan krizin ardından gelir. Ekonomik tahlilin yapabileceği tek şey, neler yaşanıldığını göstermek ve bunlardan yola çıkarak gelecekte daha nelerin olabileceğini öngörmekten ibarettir.

Emperyalist-kapitalist sistem, genel ifadeyle, **sürekli bunalım içindedir**. Bu bunalımlar zaman zaman derinleşmekte ve krizlere dönüşmektedir. Marks-Engels'in bilimsel tahlilleriyle ortaya çıkarttıkları gibi, kapitalizmin genel bunalımları 1825 yılına dayanır. Aradan geçen 190 yıl boyunca sayısız bunalımlar ve krizler patlak vermiştir. Kimileri 1929 ekonomik krizi gibi büyük bir yıkıma yol açarken, kimileri kolayca lokalize edilebilmiş ve yapay araçlarla zamana yayılarak şiddetini kaybetmiştir.

Bu açıdan son dönemlerin en büyük krizi 1980 yılında yaşanmıştır. "Dünya borç krizi" adı verilen bu kriz, Amerikan emperyalizminin, yani FED'in (ABD Merkez Bankası) 1979 yılının son aylarında faiz oranlarını yükseltmesiyle başlamış ve tüm dünyayı, özellikle de emperyalizme bağımlı ülkeleri etkisi altına alarak yaygınlaşmış ve 1994 yılına kadar sürmüştür.

Kimi neo-liberal ekonomistlerin "büyük dalgalar teorisi"ne uygun olarak yorumladıkları bu kriz biter bitmez 1997 yılında Asya Krizi patlak vermiştir. Japonya'nın bu tarihten günümüze kadar içinden çıkamadığı durgunluk süreci de böylece başlamıştır.

Asya krizi belli ölçülerde lokalize edilmişse de, 2000 yılında, "dot.com" krizi olarak adlandırılan ve ağırlıklı olarak bilgisayar ve internet teknolojisine yatırım yapan şirketlerin iflasiyla ortaya çıkan, ABD ve Avrupa'nın emperyalist ülkelerini etkisi altına alan ekonomik kriz patlak vermiştir. "dot.com" kriziyle birlikte ABD'nin en büyük enerji şirketi olan *Enron*, 51 milyar dolar borç bırakarak 2001 yılında iflas etmiştir.

"dot.com" krizinin bilgisayar ve internet yatırımlarında ortaya çıkan "balon"un (sermayenin aşırı-üretimi) sonucu olarak patlak vermesiyle birlikte banka kredileri ödenemez hale gelmiş ve bunun sonucunda da bir mali kriz ortaya çıkmıştır. İşte bu mali kriz *Enron*'un iflasına yol açmıştır.

ABD ekonomisi bu krizden 2003 yılında Irak'ın işgaliyle başlayan büyük askeri harcamalarla çıkabilmiştir. (Her ne kadar "*business cycle*" verileri derleyen NBER'e* göre

bu krizin Mart 2001'den Kasım 2001'e kadar sekiz ay sürdüğü kabul edilse de, gerçekte 2003 Irak işgaliyle başlayan askeri harcamalarla atlatılmıştır.)

"dot.com" krizinin üzerinden henüz dört yıl (NBER'e göre altı yıl) geçmişken, bu kez de Aralık 2007'de "mortgage krizi" patlak vermiştir. NBER sayılamasına göre, Aralık 2007-Haziran 2009 arasında 18 ay sürdüğü ileri sürülen bu kriz, bugüne miras bıraktığı "parasal genişleme" politikalarıyla geçiştirilmeye çalışılmıştır. FED, yani ABD Merkez Bankası, ABD'nin en önemli "yatırım bankası" olan *Lehman Brothers*'in Eylül 2008'de iflas etmesiyle birlikte, bankaları, özellikle de "ipotekli konut kredisi" veren finans kuruluşlarını iflastan korumak amacıyla piyasaya trilyon dolarları aşan dolar sürmüştür.

İşte bugün Türkiye ekonomisinin karşı karşıya kaldığı ekonomik kriz, FED'in "parasal genişleme" politikalarıyla piyasaya sürdüğü trilyon dolarlarla bağlantılıdır. Ancak ABD'de başlayan "mortgage krizi" hızla emperyalizme bağımlı ülkelere yayılmış ve sonuçta Türkiye ekonomisi 2008'in sonlarına doğru tarihinin en ağır krizine girmiştir. Recep Tayyip Erdoğan'ın "bizi teğet geçti" dediği kriz, bu krizdir.

"Mortgage krizi"nin yaygınlaşmasına paralel olarak FED "parasal genişleme"yi daha da artırmak zorunda kalmıştır. Böylece "QE 1, QE 2, QE 3" adıyla piyasalara verilen trilyon dolarlar ABD dışına çıkarak geri-bıraktırlmış ülke ekonomilerine "can suyu" sağlamıştır.

Bu dönemin en gözde ekonomi politikası "yüksek faiz-düşük kur" politikası olmuştur. Bu sayede geri-bıraktırlmış ülkelere (elbette başta Türkiye olmak üzere "kırılgan beşli"lere) dolar akmış, yerli para hızla değerlenmiş, ithalat patlamış ve değerli yerli para (örneğin TL) aracılığıyla ithal malların fiyatı ucuzlamıştır. Bu da (ve ek olarak tüketici kredileri ve kredi kartlarıyla) geniş halk kitlelerinin daha fazla tüketmelerine yol açarak, görüntüsel bir "refah" ortamı yaratmıştır.

Bu sayede, ucuz dolar yoluyla, AKP iktidarının "çalışıyorlar, ama yapıyorlar" "algı"сы ortaya çıkmıştır. "Duble yollar", büyük otobanlar, "rezidanslar", hızlı trenler, "çılgn

* NBER - National Bureau of Economic Research.

projeler”, “dev hava limanları ihaleleri” bu yolla finanse edilmeye başlanmıştır.

Değirmenin suyu ABD’den, özel olarak da FED politikalarından geldiği için de FED’in muslukları kestiğinde neler olabileceği hiç düşünülmemiş, gelen ucuz dolarlar ve bunlarla yapılan ithalatlar alabildiğine büyümüştür.

Düşük kurla, yani TL’nin aşırı değerlenmesiyle sağlanan tüketim artışı, aynı zamanda dolar borçlarının yığılmasına ve büyük bir “balon” oluşturmaya yol açmıştır. Türkiye’nin iç ve dış borç istatistiklerine bakıldığında bu borçlanmanın ne boyutlara ulaştığı çok açık biçimde görülür.

FED’in, yani suyun kaynağının 2013 yılının Mayıs ayında “parasal genişleme” politikasını sona erdireceğini açıklamasıyla birlikte değirmenin suyu kesilmeye başlamıştır. 2014 yılının Ekim ayında “parasal genişleme” resmen sona ermiştir.

Sadece FED’in (o dönemdeki başkanı olan Bernanke’nin) “parasal genişleme”yi sona erdireceklerini açıklaması TL’nin hızla değer kaybetmesi için yeterli olmuştur.

İşte bugün Türkiye ekonomisinin karşı karşıya olduğu ekonomik krizin kaynağı, ucuz dolar döneminin sona ermesiyle birlikte TL’nin değer kaybetmesidir. Dolar kurunun son iki yıllık “serüveni” bunu açıkça gösterir.

Bu gelişmeler içinde Recep Tayyip Erdoğan’ın TC Merkez Bankası’nın faizleri indirmesi için baskı yapması, ilk olarak Ocak 2014 sonlarında büyük bir faiz artışıyla sonuçlanmıştır. Ardından “Ey Merkez Bankası” çıkışı gelmiş ve bu da Şubat 2015’de doların ve piyasa faizlerinin yükselmesiyle sonuçlanmıştır.

Bugün FED’in, ABD’nin faiz oranlarını yükseltme kararı alması beklenmektedir. En iyimser tahminlere göre, Ağustos-Eylül ayında FED’in **faiz oranlarını yükselteceği** öngörülmektedir. ABD’de yükselen faiz oranları, kaçınılmaz olarak doların “vatanına dönmesi”ne yol açarak, dünya çapında değer kazanmasını getirecektir. Diğer ifadeyle, dolar değerlenirken, yerli paralar, yani TL hızla değer kaybedecektir.

TL’nin değer kaybetmesi ve bunun giderek artması durumunda, öncelikle (“halkın cebini” ilgilendiren) ithal mallarının fiyatı artacaktır. İkinci olarak, doların değeri arttığından dış borç ödemeleri ve cari açığı kapat-

mak için gerekli ve zorunlu dolar borçlanması, hem de daha yüksek faiz oranlarıyla olanaklı olabilecektir. Bunun sonucunda cari açığın yüksek maliyetli dolarla kapatılmaya çalışılması, ithalata tümüyle bağımlı kılınmış ülkeyi hem ithalat yapamaz hale getirecek, hem de yüksek faiz ödemelerine neden olacaktır. Bunların sonucu ise, devlet bütçe gelirlerinin büyük bir bölümünün yükselen faizler için tüketilmesidir.

İşte bu andan itibaren, hem ucuz ithal malı tüketimi “dip” yapacak, hem de bütçeden “halkın refahı” için yapılan harcamalar (ki bunun içinde “sosyal yardımlar” da bulunmaktadır) duracaktır.

TL’nin değer kaybetmesi (tersi doların değer kazanması), büyük ölçüde “dış girdiye” (ithalata) bağımlı olan üretimde maliyetleri yükseltecektir. Yükselen maliyetler aynı oranda fiyatlara yansıtılacak ve enflasyon “çift rakamlı” düzeylerde seyretmeye başlayacaktır.

Ama buraya kadar ortaya koyduğumuz, bir bakıma işin “en kolay” yanındır. Asıl “tehlike” doların değerlenmesiyle birlikte dolarla yapılmış dış borçların TL cinsinden çok büyük ölçüde artması ve ödenemez hale gelmesidir. Özellikle özel sektörün dış borçları bu gelişmede kilit öneme sahiptir. Düşük faizle yıllar içinde alınmış dış borçlar (bankaların sendikasyon kredileri dahil) 282 milyar dolara çıkmışken, bunların sürekli değer yitiren TL karşılıkları sürekli büyümektedir. Dolarla borçlanıp TL ile satan sanayici ve tüccar, yine dolarla borçlanıp TL cinsinden hazine bonolarına yatırım yapan bankalar hızla iflasa sürükleneceklerdir. Bu da özel sektörün dolar borçlarını ödeyememesi demektir. Bunun ürünü ise, tüm özel sektör borçlarının devlet tarafından üstlenilmek zorunda kalınmasıdır.

ABD’de faiz oranları yükseldiği ölçüde dünya çapında faiz oranları yükselecektir. Düne kadar düşük faizle dışardan borç alan özel sektör ve bankalar, ya yüksek faiz ödeyerek borçlarını çevirmeye çalışacaklar ya da iflas ederek borçlarını devlete havale edeceklerdir. Bu ikinci durumda devletin faiz ödemeleri daha da artacaktır.

Bu çok açık biçimde **dış borç krizidir**. Bugün Yunanistan’ın içinde yaşadığı da bu krizdir.

Bu dış borç krizi, doğrudan dış borçlanmayla sağlanan dolarların TL’ye çevrilerek

hazine bonolarına yatılması nedeniyle iç borçlanmanın “maliyeti”ni, yani faiz yükünü daha da artıracaktır. Bu da giderek bir iç borç krizini tetikleyecektir.

“Ama bu kriz Türkiye’nin kendisinden kaynaklanan bir kriz değil, tümüyle dış şoklardan kaynaklanan bir krizdir” söyleminin burada “on para” değeri yoktur. Çünkü bugüne kadar yüksek faiz-düşük kur yoluyla sağlanmış ithalat da, tüketim de, “refah” da “içten” değil, “dıştan” kaynaklanmıştır.

Bu durumdan kurtulmak (ki olanaksızdır) ya da en azından krizin etkisini azaltmak için Türkiye’nin elinde hiçbir “enstrüman” bulunmamaktadır. Sanayi üretimi ve enerji üretimi neredeyse %90 oranında ithalata bağımlıdır. Buna bir de fiyatı yükselecek olan petrol eklendiğinde, “yerli” üretim neredeyse yapılamaz hale gelecektir.

“Halkı” ilgilendiren tarafla söylesek, şekerden süte, mısırdan ete her şeyin ithal edildiği bir ülkede TL’nin değer kaybetmesi/doların değer kazanması tüm bu ürünlerin fiyatlarının yükselmesine yol açacaktır. Bankalar kendi dolar borçlarını ödeyemez hale geldikçe (ki iflas da edebilirler) tüketici kredileri kesilecek ve eskisi gibi kredi borçları çevrilemeyecektir. Ama iş bununla da bitmeyecektir. Yükselen faiz oranları tüketici kredilerinin faizlerinin de yükselmesini getirecektir. Özellikle konut kredisiyle ev almış olanlar, bu durumda borçlarını ödeyemez hale gelecektir. Sonuç ise, “ipotekli”

Dış Borç Stoku				
(milyar \$)	Kamu	TCMB	Özel Sektör	Toplam
2003	70,8	24,4	48,9	144,2
2007	73,5	15,8	160,7	250,0
2008	78,3	14,1	188,5	280,9
2009	83,5	13,2	172,2	268,9
2010	89,1	11,6	191,2	291,9
2011	94,3	9,3	200,2	303,8
2012	104,0	7,1	227,8	338,9
2013	115,9	5,2	267,9	389,1
2014 Ç1	117,2	4,9	266,1	388,2
2014 Ç2	119,6	4,3	278,6	402,4
2014 Ç3	119,1	2,9	275,7	397,7
2014 Ç4	117,7	2,5	282,2	402,4
2003-2014 Farkı	-46,9	21,9	-233,3	-258,3

evlere haciz gelmesidir.

Evet, Türkiye’nin bugün karşı karşıya olduğu ve nihayetinde Eylül ayı sonrasında “başa gelecek” krizin “dehşetengiz” tablosu budur. Bunu görmek için ekonomik göstergelere ve verilere öylesine bakmak bile yeterlidir.

Sayısal verilere geçmeden önce, son olarak, “sol”un ekonomik krizden “devrim” çıkartma hesaplarına da değinmemelik etmeyelim.

Ekonomik krizler, özellikle yıkıcılığı çok yüksek olan krizler halkın yaşam koşullarını (“iş, aş, ekmek”) büyük ölçüde zorlaştıracaktır. İthal ürünlerin pahalılaşması ve faiz oranlarının yükselmesi öncelikle tüketim sektörünü, inşaattan ticarete tüm alanları etkileyecektir. Bu sektörlerde işsizlik hızla artacaktır. Ardından dışa bağımlı sanayi üretiminin düşmesiyle birlikte “kalifiye” işgücü işsiz kalacaktır. İşsizlikteki artış, enflasyondaki yükseliş, yaşam koşullarındaki kötüleşme karşısında halk kitlelerinin “ayaklanma” ya da “isyan” edeceğini beklemek tarihsel

Dolar Kuru	
Ocak 2013	1,77237
Aralık 2013	2,06153
Ocak 2014	2,22085
Şubat 2014	2,21675
Mart 2014	2,22179
Nisan 2014	2,13130
Mayıs 2014	2,09457
Haziran 2014	2,11954
Temmuz 2014	2,12249
Ağustos 2014	2,16216
Eylül 2014	2,20756
Ekim 2014	2,26239
Kasım 2014	2,23760
Aralık 2014	2,29178
2014 Değişim	%3,19
Ocak 2015	2,33254
Şubat 2015	2,45964
Mart 2015	2,58850
Nisan 2015	2,65293
Mayıs 2015	2,65091
Haziran 2015	2,70528
11 Haziran 2015	2,74050
2015 Değişim	%15,98

gerçeklerle hiçbir biçimde bağdaşmaz. Eğer ekonomik krizler bir devrime yol açıyor olsaydı, bugüne kadarki tüm devrimlerin ağır ekonomik kriz koşullarında patlak vermesi

gerekirdi. Ama öyle olmamıştır. Devrim, ekonomik sıkıntı içinde olan kitlelerin eylemiyle değil, devrimin gerekliliğinin bilincinde olan kitlenin eylemiyle gerçekleşir.

	İhracat	% Değişim	İthalat	% Değişim	Dış Ticaret Açığı
Ocak-Nisan 2014	53.505.697		78.116.561		-24.610.864
Ocak-Nisan 2015	50.476.755	-5,7	70.663.098	-9,5	-20.186.343

İşsizlik			
	Toplam İşsiz Sayısı (milyon)	İşsizlik Oranı	Tarım Dışı İşsizlik Oranı
2014	2,853	%9,9	%12
2015 Mayıs	3,226	%11,2	%13,2

Kadrolar

“Doğru devrimci çizgi belirlendikten sonra, herşeyi, doğru çizginin kaderini, zafer ve yenilgiyi, kadrolar belirler.” (Stalin)

Stalin’in bu sözünü bilmeyen ya da duymamış bir devrimci tasarlayabilmek olanaksızdır. Her devrimci, devrim sempatisini, bu belirlemeyi, eyleminin temeline koymak durumundadır.

Marksizm-leninizimde kadro sorunu, doğrudan örgütlenme sorunu olarak ortaya konulur ve proletarya partisinin örgütlenmesi olarak somutlaşır. Kadroların devrim mücadelesindeki belirleyiciliği, kaçınılmaz olarak kadroların devrim mücadelesinin gereklerine uygun bir bilinç ve bunun somutluğu olarak belirli bir pratiğe sahip olmalarını gerektirir. Her devrim mücadelesinde ve proletarya partisinde, kadronun belirleyiciliği, **mücadelenin gerektirdiği bilinç, ustalığa ve kararlılığa** sahip kadroların olması ve bu kadroları yaratmak biçiminde özel bir konu olarak ele alınır. Bu da, ister istemez, devrimci çizginin belirlediği mücadeleyi sürdürmeye uygun kadroların oluşturulması demektir. Böylece **belirli bir niteliğe** sahip kadroların oluşturulması, proletarya partisinin temel görevi ve sorunu olarak belirlenmiştir.

Sözcüğün tam anlamıyla, devrim mücadelesinde yer alan kadroların sayısı **niceliği**; bu kadroların devrim mücadelesinin gereklerine uygun olmaları **niteliğini** ifade eder. Bunların karşılıklı ilişkisi, devrimci görevlerin yerine getirilmesinde de belirleyicidir. Örgütlenmede nicelik-nitelik ilişkisi olarak da ifade edilen bu durum, Stalin’in ifade ettiği gibi, tüm mücadeleyi belirler. Belirlenmiş devrimci çizgiyi pratiğe uygulayaca-

cak **yeterince** kadroya sahip olmak **nicelik** düzeyini tanımlarken; bu devrimci çizginin gerektirdiği özelliklere sahip kadronun olması **nitelik** düzeyini tanımlar. Bu nedenle, hemen her durumda, devrimci çizgiyi pratiğe uygulayacak yeterde ve yeterlilikte kadroların yaratılması, her devrimci örgütün birincil sorunu olmaktadır.

Buraya kadar, sorun, salt örgütlenme sorunu olarak ortaya çıkar. Eğer böyle bir örgütlenmeyi sağlayabiliyorsanız, yani gerekli ve yeterli sayıda kadroya sahip olabiliyorsanız, mücadeleyi planlandığı doğrultuda sürdürme olanağına sahipsinizdir. Ancak devrim mücadelesinin, karşı-devrimin zoru, şiddeti altında sürdürülen bir mücadele olması, kaçınılmaz olarak, bu süreçte kadroların yitirilmesine neden olur. Böylece, kadroların yeniden yaratılması ve eski kadroların yerlerinin doldurulması gündeme gelerek, kadro sorununu sürekli kılar. Bu zorunluluk, devrimin bir Halk Savaşı ile zafere ulaşacağı bizim gibi ülkelerde çok daha büyüktür. Hele ki, Öncü Savaşı’nın verilme zorunluluğu, kadro sorununu, eşi görülmedik düzeyde önemli hale getirir. Böyle bir savaşta, kaçınılmaz olarak kadroların üstlendikleri görevler ve yerine getirmeleri gereken fedakârlıklar öylesine yoğunur ki, kadroların niteliğinin belirleyiciliği en yakıcı bir biçimde ortaya çıkar. Bu, aynı zamanda, karşı-devrimin kadro pasifikasyonuna yönelik tüm girişimlerinin nedeni olmaktadır.

Buraya kadar söylediklerimiz, her devrimcinin bildiği ve bilmek durumunda oldu-

ğu gerçeklerdir. Ancak, sorun pratik olarak ele alındığında, karşılaşılan sorunların boyutları, hiç de konunun bu denli içsel bir sorun olmadığını ortaya koyar. Salt emperyalizmin kadro pasifikasyonu için geliştirmiş olduğu yöntemleri ve bunların uygulanması için kullandığı araçları ele almak bile, bunun nerelere kadar uzandığını göstermeye yetecektir. [...]

Tarihin belirli bir döneminde, mevcut ekonomik, sosyal ve siyasal sistemin insanlığın ileriye doğru gelişiminin ve tarihsel ilerlemenin engeli olduğu bir dönemde, yani mevcut üretim ilişkilerinin üretici güçlerin gelişimini engellediği ve yer yer durdurduğu bir tarihsel dönemde, bu koşulların bilincinde olan ve bu koşulları ortadan kaldırarak, insanlığın tarihsel gelişiminin önünü açan, bu süreci hızlandıran insanlar, o tarihsel dönemin görev ve sorumluluğu ile hareket ederek, kendilerini devrimci olarak tarih karşısına koyarlar. Bu nitelikteki bir birey, ister politik iktidarın ele geçirilmesi sürecinde olsun, ister politik iktidar ele geçirildikten sonra olsun, yaptığı her eylemi ile devrimci niteliğini yeniden üretir ve kendini aşar. Yerinde sayan, değişmeyen bir nitelik, her zaman çürümeye ve bozulmaya uğrayacaktır. Bu nedenle de, devrimci insan, kendisini sürekli olarak aşan, yenileyen ve devrimci mücadele sürecinin öne koyduğu görev ve sorumluluğun bilincinde olan ve ona göre faaliyet yürüten insandır.

Bu görev ve sorumluluk, kimi zaman, kırsal bir alanda yıllar süren sabırlı ve inatçı bir ön örgütlenme faaliyeti olarak ortaya çıkabileceği gibi, kimi zaman, bir şehir gerillasının karşılaşılabileceği en zor koşullar altında savaşmak olarak somutlaşacaktır.

Gün olacak, emperyalizmin ve oligarşinin en azgın saldırıları karşısında, salt devrimci niteliğini korumak için yürütülen bir mücadele haline dönüşecektir. Gün olacak, tutsaklık koşullarında, düşmanın her türlü pasifikasyon ve baskı uygulamalarının en yoğunlaştığı bir ortamda, devrimci onuru ve kişiliği korumak için direniş olarak karşımıza çıkacaktır. Kimi dönemlerde, polis operasyonlarının en yoğun yaşandığı koşullarda, tüm yoldaşlarıyla bağları kesilmiş olarak yaşamak zorunda kalınacaktır. Kimi dönemler gelecek, salt devrimci olduğunuzu söylemenin bile bir yüreklilik, bir onur olduğu günler yaşanacaktır. Gün olacak, devrim saf-

larında yılgınlık, panik ortaya çıktığını, pek çok eski ve deneyimli insanların teker teker yitirildiğini, kimilerinin korku ve panik halinde devrim saflarını terk ettiklerini göreceksiniz. En iyi ve en cesur yoldaşlarınızın, kimi zaman belki sizin basit bir dikkatsizliğiniz ya da düşüncesizliğiniz yüzünden yitirme tehlikesi ve hatta yitirilmesi durumuyla yüz yüze kalacaksınız.

İşte tüm bu koşullar ve somutluk içinde, devrimci olarak varolabilmek, devrimciliğin gerektirdiği görev ve sorumluluğu taşımak, koşullara meydan okuyarak, koşulları devrim lehine çevirmek için, bıkmadan, usanmadan mücadele etmek, devrimci niteliğin ifadeleri olacaktır. Niceliğin azlığına bakarak, uzlaşıcı olmak, politik esneklik adı altında tavizler vermek, devrim saflarından uzaklaştırılması gerekenleri uzaklaştırmaktan kaçınmak, devrim mücadelesine zarar veren unsurları görmezlikten gelmek, devrimci görevin ve sorumluluğun gerektirdiklerini yerine getirmekten kaçınmak bir devrimci için ölüm demektir. Aynı şekilde, nicelik artışı olduğu zaman, kendisini bir güç olarak tanımlayarak, her türlü devrimci ilişki ve ittifakı bir yana bırakmak, tüm ilişkilerde buyurucu olmak, devrimci niteliğin yeterince gelişmemiş olduğunu gösterecektir.

Devrimcilik, bireyin, tarih karşısında, içinde yaşadığı tarihsel koşullar karşısında, kendi bilinci ile belirlenen sorumluluk ve görev demektir. Bu sorumluluk, bireyin diğer bireylere göre belirlediği, ya da bu tarihsel koşulların sorumluluğunu taşıması gereken bireylerin tavırlarına göre şekillenen bir bireysel sorumluluk değildir. Her bireyin, kendi tarih bilinci ile belirlenen, insanlığın kurtuluşuna yönelik bir savaşın getirdiği sorumluluktur. Bu sorumluluğun gereklerinin yerine getirilmesi ve buna uygun görevleri başarmak için her türlü özverinin gösterilmesi, devrimci bir kişinin, doğal, kaçınılmaz bir niteliği olarak ortaya çıkar. Bu açıdan, düşman karşısında teslim olmamak, işkencelerde direnmek, gerektiğinde ölümü gülererek karşılamak, bir devrimcide olması gereken doğal niteliklerdir. Bu nedenle, bu niteliklerin, tek tek yüceltilmesi ya da devrimcilerin değil de, belli bireylerin niteliğiymiş gibi ortaya konulması yanıltıcı sonuçlar doğuracaktır. Her devrimciden beklenen ve kendisinde olması gereken bu özellikler, ya-

ni devrimci olmanın ifadesi ve görünümü olan özveri, kararlılık, sabır, işkenceye direnme ve düşmana asla teslim olmama, üstlendiği görevleri yerine getirme gibi özellikler, devrimci kişiliğin ayrılmaz ve ayrılmazı olanaksız özellikleridir. Bu özelliklere sahip olmak, sadece devrimci olmayı getirecektir.

Ve belki bir gün, bir kentin bir evinde oligarşinin zor güçleri tarafından kuşatılıp katledileceksiniz. Ve belki, bir buluşmada yakalanacak, günlerce süren işkencelerden geçeceksiniz. Ve belki, en kolay yerine getirilebilir bir görevi, eylemi yerine getirmekte zorlanacak ve hatta başaramayacaksınız. Ve belki, hiç beklemediğiniz anda, en güvendiğiniz yoldaşlarınızın korku ve panik içinde kaçtıklarını göreceksiniz. Ve belki, dağın başında yapayalnız, tek başınıza kalacaksınız. Üstelik tüm bunlar, sizin en iyi bildiğiniz ve her devrimcinin en iyi bilmesi gereken en basit kuralların yerine getirilmemesinden ya da dikkatsiz davranılmasından, yahut küçük-burjuva alışkanlık ve zaafların

ürünü olarak başınıza gelebilecektir. Hatta sizi bu duruma düşüren, sizin yerinizi deşifre eden, bir buluşmada sizin yakalanmanızı sağlayan, yoldaş dediğiniz kişi olabilecektir. İşte tüm bu koşullara rağmen, hâlâ devrimci olarak ayakta kalabiliyor, devrimci olarak tarihsel görevlerinizi yerine getirmek için mücadele ediyorsanız, devrimci bir niteliğe, kadro denilmeye layık bir niteliğe sahipsiniz demektir. Yoksa devrimci, karşılaştığı olumsuzluklar karşısında yılmınlığa, umutsuzluğa düşen, olumsuzluklar karşısında paniğe kapılan, olumsuzlukları aşmak yerine onların kendiliğinden ortadan kalkmasını bekleyen, bu nedenle kenara çekilen kişi değildir. Devrimci kişi, kurtuluşa kadar savaşıma kararlılığına sahip, her türlü olumsuz koşullara rağmen mücadele etmekten bir an bile uzak durmayan ve belki o an geldiğinde, son nefesini vermek için duraksamayan, içinde yaşadığı tarihsel dönemin en ileri, en nitelikli insanıdır. Ve tarih, onlar tarafından ve onların eylemi ile yapılır.

(Bu yazı, *Kurtuluş Cephesi*'nin Ocak-Şubat 1996 tarihli 29. Sayısından alınmıştır.)

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHESİ

İlk Genel Komite Üyesi

HÜSEYİN CEVAHİR

1 HAZİRAN 1971

İSTANBUL/MALTEPE

1947'de Tunceli'de doğdu. Yüksek öğrenim için Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesine girdi. Burada devrimci gençlik hareketlerine katıldı. Dev-Genç içinde yer alan Hüseyin yoldaş, Mahir Çayan yoldaşla bu mücadele içinde tanıştı. THKP-C'nin oluşum sürecinde yer aldı ve kurucularından oldu. Oluşturulan ilk Genel Komite'de yer alarak, Doğu Anadolu Bölge Sorumluluğu'nu üstlendi.

THKP-C'nin 1971 yılında başlattığı Öncü Savaşının ilk evresinde gerçekleştirilen merkezi eylemlerin içinde yer aldı. İstanbul'da şehir gerillasının yaratılması amacıyla alınan karar üzerine Mahir yoldaşla birlikte buraya geçti. Has'ların günlük hasılatlarının kamulaştırılması ve siyonist ajan E. Elrom'un tutsak alınması eylemlerine katıldı.

Elrom eylemi üzerine oligarşinin başlattığı kuşatma ve imha operasyonu sırasında, 29 Mayıs 1971'de Mahir yoldaşla birlikte İstanbul-Maltepe'de kuşatıldılar. Bu iki "adalı"nın üç gün süren kuşatması, 1 Haziran günü başlatılan operasyonla sonlanırken, Cevahir yoldaş şehit düştü, Mahir yoldaş ağır yaralı olarak tutsak edildi.

Cevahir yoldaşın sanat ve kültür üzerine yayınlanmış çeşitli yazıları yanında, Küba Devrimi üzerine bir yazısı bulunmaktadır.

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ ORDUSU KURUCU VE ÖNDERLERİ

KADİR MANGA ALPASLAN ÖZDOĞAN SİNAN CEMGİL
31 Mayıs 1971 / Nurhak

DENİZ GEZMİŞ YUSUF ASLAN HÜSEYİN İNAN
6 Mayıs 1972 / Ankara

**TKP(M-L) VE TİKKO'NUN
KURUCUSU VE ÖNDERİ
İBRAHİM KAYPAKKAYA**

18 MAYIS 1973
DİYARBAKIR

1949 yılında Çorum'da doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra Hasanoğlu Öğretmen Okulu'na girdi. Burayı bitirdikten sonra İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'na başladı. Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi-Fizik Bölümü öğrencisi olan Kaypakkaya, sol düşüncelerle burada tanıştı. Mart 1968'de Çapa Fikir Kulübü'nün kurucuları arasında yer aldı. Çapa Fikir Kulübü'nün başkanı olan Kaypakkaya, 6. Filo'ya karşı bildiri yayınladığı gerekçeyle Kasım 1968'de okuldan atıldı.

FKF ve TİP içinde ortaya çıkan ayrışmada MDD kesiminde yer aldı. *İşçi-Köylü* gazetesinin İstanbul'daki bürosunda çalışan Kaypakkaya, *Aydınlık* ve *Türk Solu* dergilerine yazılar yazdı. Aydınlik içinde meydana gelen ayrışmada D. Perinçek'in başını çektiği PDA saflarında yer aldı. 1972 yılına kadar PDA (TİİKP) saflarında çalıştı ve DABK üyesi olarak görev yaptı. Bu tarihte PDA oportünistleriyle yollar ayrıldı. D. Perinçek ve çevresinin revizyonist ve oportünist olduklarını söyleyen Kaypakkaya, aylık sonrasında TKP(ML)-TİKKO'yu kurdu.

TKP(ML) faaliyetlerinin yoğunlaştığı Dersim bölgesinde mücadele ederken, 24 Ocak 1973'de Vartnik mezrasında oligarşinin resmi zor güçleri tarafından sarıldı. Çatışma sırasında Ali Haydar Yıldız şehit düşerken, Kaypakkaya yaralı olarak çatışma alanından uzaklaştı. Ancak beş gün sonra kendisinin kaldığı köydeki bir öğretmenin ihbarıyla yakalandı. Dört ay süren işkencelerde hiçbir şeyi kabul etmedi ve bu işkenceler sonucu 18 Mayıs 1973'de şehit düştü.

ĞAĞEDEDE SARIKAYA

1960/KARS

9 MAYIS 1993/İSTANBUL

LEYLA DOĞAN

1963/KAYSERİ

21 MAYIS 1986/ANKARA

1960 yılında Kars'da doğdu. 1977'de devrimci mücadeleye THKP-C/HDÖ saflarında katıldı. 1977-1979 yılları arasında Kars bölgesinde örgütsel faaliyette bulunan "Dede", bu dönemde faşist milis güçlere karşı THKP-C/HDÖ'nin gerçekleştirdiği silahlı eylemlerde yer aldı. MHP Kars İl Başkanı'nın cezalandırılması eylemine katıldı. 12 Eylül askeri darbesi koşullarında tutsak edildi. 1986 yılına kadar Selimiye, Metris, Sağmalcılar ve Erzurum Askeri Cezaevlerinde yattı.

1986 yılında tutsaklığı sona erer ermez pratik örgütsel faaliyet içinde yer aldı. 1991-1993 yılları arasında THKP-C/HDÖ'nin gerçekleştirdiği "30 Mart-Kızıldere Harekâtı" (1991); "Eylül Harekâtı" (1992) ve "15 Mart Harekâtı" (1993) içinde yer aldı. THKP-C/HDÖ İstanbul İl Komitesi üyesi olan "Dede" yoldaş, bir şehir gerillası olarak savaşın tüm zorluklarına ve olanaksızlıklarına rağmen üstlendiği görevleri yerine getirmekte tereddüt etmedi.

9 Mayıs 1993 Pazar günü saat 12'de İstanbul/Fatih'teki örgüt evinin oligarşinin zor güçlerince basılmasıyla başlayan çatışmada katledildi.

1963 yılında Kayseri'de doğdu. Daha henüz Ortaokul sıralarındayken devrimci mücadeleyle tanıştı. THKP-C/HDÖ sempatisini olarak örgütsel çalışmalarda kendisinden istenen her şeyi yerine getirmek için olanca gücüyle çalıştı. Örgüt saflarında ortaya çıkan II. Sağ-sapmanın yarattığı kargaşa içinde bir süre Kayseri ile sınırlı bir ilişki içinde bulundu. 1979 sonlarında bu sağcı unsurlara yönelik polis operasyonunda tutsak edildi. Ankara/Mamak cezaevinde yattı. Tutsaklığının ilk gününden itibaren örgütle bağlantı kurdu ve THKP-C/HDÖ'nin örgütsel işleyişine dahil edildi. 1981'de tutsaklığı sona erdikten sonra değişik kentlerdeki örgüt üyeleri arasında bağlantıların kurulmasında çalıştı. Her koşulda cezaevindeki tutsak yoldaşlarıyla bağlantı kurmayı başardı. Bu görevini 1986 yılına kadar aksatmadan sürdürdü. İşkenceler sonucu meydana gelen rahatsızlığı nedeniyle Ankara'da kaldırıldığı hastanede 21 Mayıs 1986'da yaşamını yitirdi.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM I**
MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
*** **OLİGARŞİ NEDİR?**
*** **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
*** **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
*** **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **GRAMSCİ ÜZERİNE**
*** **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
*** **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
*** **“BDS”:** BİR PRAGMATİK SAPMA
*** **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
*** **ZAFER BİZİM OLACAKTIR!** [Ankara Davası Savunması]
*** **DEVİRİM PROGRAMLARI**
*** **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
*** **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
*** **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM** [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM III [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

